

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието, храните и горите

Българска агенция по безопасност на храните

БРУЦЕЛОЗИ (BRUCELLOSIS)

1. Разпространение:

Бруцелоза по едрите преживни животни (ЕПЖ) в Република България е регистрирана за последен път през 1958 г. През 2005 г. у нас са установени случаи на бруцелоза по овцете и козите (БОК) при хора, които са работели в животновъдни ферми в Гърция. Тази зооноза, причинявана от *Brucella melitensis*, се счита за ликвидирана преди няколко десетилетия (1941 г). За периода 2005- 2008 г. са диагностицирани 120 заразени човека в 12 области, с най- много случаи в Хасковска и Сливенска област. През юни 2006 г. са установени първите епизоотични огнища при овце и кози в Смолянска област. До края на 2008 г. заболяването е регистрирано в 16 населени места в 4 области - Смолянска, Ямболска, Хасковска и Старозагорска.

Първите положителни случаи на бруцелоза по дребните преживни животни в Кюстендилска област са констатирани месец юли 2015 година в град Рила и с Ракита, както и в Плевенска област. През м. август 2017 г. е констатирана бруцелоза в кв. Речица, гр. Сливен и в с. Гергевец, общ. Сливен, област Сливен. На 18.08.2017 г. е доказана бруцелоза в с. Кочан, общ. Сатовча, обл. Благоевград. През 2018 г. е констатирана болестта при ДПЦ в общ. Бобошево, обл. Кюстендил

2. Епидемиология :

Причинител: *Brucella abortus*, *Brucella melitensis*

Възприемчиви видове: Едри преживни животни, овце, кози и човекът.

Трансмисия: Бруцелозните животни са източник на инфекцията. Най-опасни са женските животни, които по време на аборта или при нормално раждане с плодните течности или с лохиалния секрет отделят големи количества бруцели. Те се откриват и в млякото поради продължителната им локализация във вименните лимфни възли. Заразяването на възприемчивите видове става главно чрез храносмилателния канал при поемане на заразена храна или вода.

3. Диагноза:

Инкубационен период - варира от 2 -3 седмици до 180 дни.

Клинични признаци: Болестта протича хронично, често дори латентно. При *говедата* най-важния признак е абортът, който най-често се явява между 5-ия и 8-ия месец от бременността. При *овцете и козите* клинични признаци на болестта много рядко се наблюдават (протича безсимптомно). Абортират до 15% от бременните животни, наблюдават се и преждевременни раждания, съпътствани от метрити и мастити. При засегнатите мъжки животни се наблюдават орхити. Основен метод за поставяне на диагноза е лабораторно изследване (серологично или бактериологично).

4. Мерки за превенция и контрол :

Законодателство:

- [Закон за ветеринарномедицинската дейност;](#)

- [Наредба № 4 от 08.03.2010 г. за здравните изисквания към говеда и свине при транспортирането им между Република България и другите държави - членки на Европейския съюз, и за определяне на здравния статус на районите и обектите, от които произхождат тези животни, въвеждаща Директива 64/432/ЕС;](#)
- [Наредба № 84 от 18.07.2006 г. за изготвяне на планове за ликвидиране на бруцелоза по говедата, туберкулоза по говедата и ензоотична левкоза по говедата.](#)
- [Наредба № 52 от 28 април 2006 г. за здравните изисквания към овце и кози при придвижването или транспортирането им между Република България и държавите - членки на Европейския съюз, за определяне на здравния статус на обектите, от които произхождат, ДВ брой: 86, 2006, 24.10.2006](#)
- [Наредба № 23 от 14.12.2005 г. за реда и начина за обявяване и регистрация на заразните болести по животните.](#)

Мерки БАБХ –

- [Програма за надзор на болестта Бруцелоза по ЕПЖ в България през 2019-2021 г.](#)
- [Програма за надзор и контрол на болестта Бруцелоза \(*Brucella melitensis*\) по овцете и козите в България през 2019 - 2021 г.](#)

Лабораторна диагноза –

ЕПЖ

- еднократно годишно серологично изследване на всички ЕПЖ на възраст над 24 месеца /не се отнася за млекодайни ЕПЖ от млекодобивните стопанства.
- изследване на сборни проби от мляко от млекодобивните стопанства с 10 до 49 млечни животни и млекодобивните стопанства с 50 и повече млечни животни, два пъти годишно през интервал от минимум три месеца.
- двукратно годишно серологично изследване на всички абортирани ЕПЖ - непосредствено след аборта и 15-20 дни след това. Бактериологично изследване на всички абортирани фетуси, плаценти или мъртвородени телета и малачета.

ДПЖ

- еднократно годишно серологично изследване на всички овце и кози навършили 6 месечна възраст, отглеждани в стадо с по-малко от 50 броя животни.
- еднократно годишно серологично изследване на 25 % от овце и кози навършили 6 месечна възраст, отглеждани в стадо с повече от 50 броя животни.
- еднократно годишно серологично изследване на всички некастрирани мъжки разплодни животни (кочове и пръчове) на възраст над шест месеца.
- двукратно годишно серологично изследване на абортирани овце и кози при масови аборти - непосредствено след аборта и 15-20 дни след това.
- бактериологично изследване на абортирани фетуси при масови аборти или мъртвородени агнета и ярета.
- еднократно годишно серологично изследване по време на задължителната карантина на всички ЕПЖ и ДПЖ, внесени от трети страни.
- серологични изследвания през два месеца на всички ЕПЖ, ДПЖ, свине, еднокопитни и кучета в населените места с констатирана бруцелоза до два последователни отрицателни резултата.

Пробите се изпращат в акредитирани за целта лаборатории.

Дейности, делегирани на РВЛ –

- контрол върху движението на животните;
- вземане на проби съгласно одобрени програми за надзор на заболяването;

- докладване на всяко съмнение за възникване на болестта на официален ветеринарен лекар/съответната ОДБХ.

5. Линк за актуална информация:

- Интернет страница на БАБХ

НППНКЛБЖЗ 2019-2021 г. <http://tinyurl.com/y5f3kpg3>

Програма за надзор на болестта бруцелоза по едрите преживни животни 2019-2021 г. <http://tinyurl.com/y2o5dlkc>

Програма за надзор на болестта бруцелоза по дребните преживни животни 2019-2021 г.. <http://tinyurl.com/y6m3nq6b>

- Световна организация по здравеопазване на животните (OIE)

http://www.oie.int/index.php?id=169&L=0&htmfile=chapitre_bovine_brucellosis.htm

http://www.oie.int/fileadmin/Home/eng/Health_standards/tahm/2.01.04_BRUCELLOSIS.pdf